نام:	بسمه تعالی	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۱۳
نام خانوادگی:	وزارت آموزش وپرورش	تعدادصفحه :۲
نام پدر :	اداره کل آموزش وپرورش استان یزد	تعدادسوال:۲۶
نام آموزشگاه : دبیرستان دخترانه روش نوین	مدیریت آموزش وپرورش ناحیه دو یزد	زمان شروع : ۸ صبح
نام درس : فارسی ۳	پایه : دوازدهم رشته : تجربی	وقت : ۷۰ دقیقه

ردیف	سوالات	بارم
	قلمرو زبانی (۷ نمره) الف ــ معنی لغات : (۱نمره)	
	۱ ــ واژه ی مشخص شده را معنی کنید:الف-ــ پیرمرد از داخل کازیه یک پاکت کهنه برداشت.	
	ب ــ معنای درست واژه های مشخص شده را از داخل کمانک انتخاب کنید:	۱
	قسیم جسیم نسیم وسیم (دارای نشانه پیامبری ــ صاحب کمال)	
	ب ــ املای واژه : (۲ نمره)	
	۲ ــ در جملات زیر دو غلط املایی وجود دارد ، آن ها را بیابید و شکل صحیح آن ها را بنویسید:	
	باران رحمت بی حسابش همه را رسیده وخان نعمت بی دریغش همه جا کشیده	۲
	آدمی به هرکجا می رود گمان می کند به غایت القسوای خود رسیده است	
	۳ ــ املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید:	
	الف)واصفان حلیه جماش به تحیر (منسوب- منصوب) ب)گفت (ازبهر – ازبحر) غرامت جامه ات بیرون کنم.	
	ج ــ دستور زبان : (۴ نمره)	
	۴ -با توجه به نوع حرف "را " در جمله های زیر نقش دستوری واژه های زیر را بنویسید:	۰/۷۵
	الف)نزدیک است والی را سرای ان جا رویم گفت والی از کجا در خانه خمار نیست	
	ب)آن کسی را که دراین ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است	
	پ)او بنده ی خود را عاشق خود کند	۰/۵
	۵- درعبارت زیر یک ترکیب وصفی ویک ترکیب اضافی مشخص کنید :	
	امپراتورهای بزرگ هم مانند آدم های ثروتمند معمولا از سوءهاضمه می میرند.	۱
	۶ــ در عبارت های زیر وابسته های وابسته را مشخص نموده ونوع آن را بنویسید:	
	الف)این جا می توان چند حلقه چاه زد	
	ب)هنگام مراجعه به بانک اعتبارات ایران برای من این موضوع تداعی شد	۰/۵
	۷ ــ در کدام مورد فعل "است " در معنای فعل اسنادی به کاررفته است ؟	
	الف)آسمان تفرجگاه مردم کویر است ب)در عالم پیر هر کجا برنایی است	۰/۵
	۸-در بیت زیر کدام قسمت جمله حذف شده است؟نوع حذف را مشخص نمایید .	
	آیینه نگاهت پیوند صبح وساحل لبخند گاه گاهت صبح ستاره باران	۰/۲۵
	۹ ــ در بیت "بی گاه شد بی گاه شد خورشید اندر چاه شد خورشید جان عاشقان درخلوت الله شد "معادل معنایی	
	قسمت مشخص شده را بنویسید:	۰/۲۵
	۱۰ــ معنای واژه ی " دستور " را دربیت زیر بنویسید: چه نیکو گفت با جمشیددستور که با نادان نه شیون باد ونه سور	۰/۲۵
	۱۱ــ در بیت زیر مرجع ضمیر " او " را بنویسید: کرم بین ولطف خداوندگار گنه بنده کرده است واو شرمسار	
	قلمرو ادبی : (۵ نمره) الف ــ آرایه های ادبی : (۳ نمره)	
	۱۲ ــ عبارت زیر یاد آور کدام ضرب المثل است؟	۰/۵
	ازبیم عقرب جراره ی دموکراسی قرن بیستم ناچار شده به مار غاشیه ی حکومت سرهنگ ها پناه ببرد	
	۱۳ -مفهوم نمادین" مرغ سحر " را دربیت زیر بنویسید:	
	ای مرغ سحر عشق زپروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد	۰/۲۵

www.kanoon.ir

۰/۲۵	۱۴ ــ کدامیک از ترکیب های مشخص شده مفهوم مجازی ندارد؟ ناله ی مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس هم چو من است	
۱/۵	۱۵ ــ آرایه صحیح را در موارد زیر انتخاب نمایید. الف ــ عشق بر یک فرش بنشاند گدا وشاه را سیل یکسان می کند پست وبلند راه را(جناس-مجاز) ب)عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را (اسلوب معادله-جناس) ج)دل گرمی و دم سردی ما بود که گاهی مردادمه و گاه دی اش نام نهادند(تشبیه-کنایه)	
۰/۵	۱۶-در عبارت زیر نام آرایه های قسمت های مشخص شده را بنویسید: فراش باد صبا را گفته تافرش زمردین بگسترد و دایه ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات درمهد زمین بپرورد	
۱	۱۷- نویسنده کتاب" تمهیدات" (شهاب الدین سهروردی- عین القضات همدانی)می باشد ویک اثر از محمد براهیم باستانی پاریزی نام ببرید:	
۰/۵	۱۸ ــ گزینه صحیح را انتخاب کنید: بازآکه در هوایت خاموشی جنونم ..... الف)فریاد ها برانگیخت از سنگ کوهساران ب)بیرون نمی توان کرد الا به روزگاران	
۰/۵	۱۹ -مصراع دوم بیت زیر را بنویسید: دست از مس وجود چو مردان ره بشوی	
	قلمرو فکری : (۸ نمره)الف ــ معنی شعرونثر:(۴نمره)	
۱	۲۰ ــ ابیات و اشعار زیر را به نثر ساده و روان برگردانید: الف ــ گفت می خوردی زان چنین بیخود شدی گفت ای بیهوده گو حرف کم وبسیارنیست	
۰/۵	ب ــ ای مادر سر سپید بشنو این پند سیاه بخت فرزند	
۰/۵	ج ــ در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست	
۱	د ــ عصاره ی تاکی به قدرت او شهد فایق گشته	
۱	ر ــ یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد	
	ج ــ درک مطلب : (۴نمره)	
۰/۵	۲۱ ــ با توجه به عبارت زیر سهروردی شرط دست یابی به عالم عشق را چه می داند؟ پس اول پایه معرفت است و دوم پایه محبت وسیوم پایه عشق وبهع الم عشق که بالای همه است نتوان رسیدن تا از محبت ومعرفت دو پایه نردبان نسازد	
۱	۲۲ ــ در ابیات زیر منظور از قسمتهای مشخص شده چیست؟ الف) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب خبر نداشت ب)شو منفجر ای دل زمانه وآن آتش خود نهفته میسند	
۱	۲۳ــ ابتدامشخص کنیدکدام یک از موارد زیر با یکدیگر مفاهیم مشترک دارند سپس مفهوم مشترک را بنویسید: الف)در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز هر کسی برحسب فکر گمانی دارد ب)هرکسی از ظن خود شد یار من از درون من نجست اسرار من پ) سرمن از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست	
۰/۵	۲۴ــ مفهوم نوشته شده مقابل کدام گزینه صحیح می باشد؟ الف)هر که جز ماهی زآبش سیر شد هرکه بی روزی است روزش دیر شد (پایان پذیر بودن اشتیاق عاشق) ب)صد تیغ جفابر وتن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش ونی اش نام نهادند(رنج وسختی مقدمه موفقیت است) پ)گر کسی وصف او زمن پرسد بی دل از بی نشان چه گوید باز(متکی بودن به حمایت پیامبر اکرم "ص")	
۰/۵	۲۵-مصراع " گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان " به کدام پدیده اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد	
۰/۵	۲۶-مضمون کلی سروده ی زیر را بنویسید: من نمازم را وقتی می خوانم که اذانش را باد گفته باشد سر گل دسته سرو من نمازم را پی تکبیره الا حرام علف می خوانم پی قد قامت موج	

www.kanoon.ir

نام:	بسمه تعالی	تاریخ امتحان: /۱۰/۱۴۰۲
نام خانوادگی:	وزارت آموزش وپرورش	تعدادصفحه :٤
نام پدر :	اداره کل آموزش وپرورش استان یزد	تعدادسوال:٢٦
نام آموزشگاه : دبیرستان دخترانه روش نوین	**مدیریت آموزش وپرورش ناحیه دو یزد**	زمان شروع : ۸ صبح
نام درس :فارسی ۳ پایه : دوازدهم	رشته : تجربی	وقت : ۷۰ دقیقه

ردیف	سوالات	بارم
۱	**قلمرو زبانی (۷ نمره)**	
	الف ـ معنی لغات : (۱نمره)	
	۱ ـ لغات مشخص شده را معنی کنید:	
	الف-پیرمرد از داخل **کازیه** یک پاکت کهنه برداشت(جاکاغذی ـ جعبه چوبی یا فلزی رو باز که برای قرار کاغذی پرونده یا نامه ها روی میز قرار می دهند)	۱
	ب ـ معنای درست واژه های مشخص شده را از داخل کمانک انتخاب کنید:	
	قسیم جسیم نسیم **وسیم** (دارای نشانه پیامبری ـ صاحب کمال)	
	ب ـ املای واژه : (۲ نمره)	
	۲ ـ در جملات زیر دو غلط املایی وجود دارد ، آن ها را بیابید و شکل صحیح آن ها را بنویسید:	
	باران رحمت بی حسابش همه را رسیده وخان نعمت بی دریغش همه جا کشیده (خوان)	
	آدمی به هرکجا می رود گمان می کند به غایت القسوای خود رسیده است (غایت القصوای)	
	۳ ـ املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید:	
	الف)واصفان حلیه جماش به تحیر (منسوب- منصوب)	
	ب)گفت (ازبهر – ازبحر) غرامت جامه ات بیرون کنم	
	ج ـ دستور زبان : (۴ نمر)	
	۴ –با توجه به نوع حرف "را " در جمله های زیر نقش دستوری واژه های زیر را بنویسید	
	نزدیک است **والی** را سرای ان جا رویم / گفت والی از کجا در خانه خمار نیست (مضاف الیه)	۰/۷۵
	آن کسی را که دراین ملک **سلیمان** کردیم / ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است (مسند)	
	او بنده ی **خود** را عاشق خود کند (مضاف الیه)	۰/۵
	۵- درعبارت زیر یک ترکیب وصفی ویک ترکیب اضافی مشخص کنید :	
	امپراتورهای بزرگ هم مانند آدم های ثروتمند معمولا از سوءهاضمه می میرند (موصوف وصفی / اضافی)	

www-kanoon.ir

۶ـ در عبارت های زیر وابسته های وابسته را مشخص نموده ونوع آن را بنویسید

الف)این جا می توان چند حلقه چاه زد — وابسته وابسته ممیز — ۱

ب)هنگام مراجعه به بانک اعتبارات ایران برای من این موضوع تداعی شد

مضاف الیه مضاف الیه

۷ ـ در کدام مورد فعل "است " در معنای فعل اسنادی به کاررفته است ؟ — ۰/۵

الف)آسمان تفرجگاه مردم کویر است

ب)در عالم پیر هر کجا برنایی است

۸-در بیت زیر کدام قسمت جمله حذف شده است؟نوع حذف را مشخص نمایید . — ۰/۵

آیینه نگاهت پیوند صبح وساحل است — معنوی

لبخند گاه گاهت صبح ستاره باران است — معنوی

۹ ـ در بیت "**بی گاه شد** بی گاه شد خورشید اندر چاه شد خورشید جان عاشقان درخلوت الله شد "معادل — ۰/۲۵

معنایی قسمت مشخص شده را بنویسید سیری شد - لذت

۱۰ـ معنای واژه ی " دستور " را دربیت زیر بنویسید

چه نیکو گفت با جمشید**دستور** وزیر — که با نادان نه شیون باد ونه سور — ۰/۲۵

۱۱ـ در بیت زیر مرجع ضمیر " او " را بنویسید:

کرم بین ولطف خداوندگار — گنه بنده کرده است واو شرمسار — خداوند — ۰/۲۵

۲	**قلمرو ادبی : (۵ نمره)** **الف ـ آرایه های ادبی : (۳ نمره)** ۱۲ ـ عبارت زیر یاد آور کدام ضرب المثل است؟	

www-kanoon-ir

ازبیم عقرب جراره ی دموکراسی قرن بیستم ناچار شده به مار غاشیه ی حکومت سرهنگ ها پناه ببرد	۰/۵
از چاله درآمدن به چاه افتادن ـ از بد به بدتر پناه بردن	
۱۳ –مفهوم نمادین" مرغ سحر " را دربیت زیر بنویسید عاشقان مردم و منبر و آقس	
ای مرغ سحر عشق زپروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد	۰/۲۵
۱۴ ـ کدامیک از ترکیب های مشخص شده مفهوم مجازی **ندارد؟**	
ناله ی **مرغ اسیر** این همه بهر وطن است مسلک **مرغ گرفتار** قفس هم چو من است ✓	۰/۲۵
۱۵ ـ آرایه صحیح را در موارد زیر انتخاب نمایید.	
الف ـ عشق بر یک فرش بنشاند گدا وشاه را سیل یکسان می کند پست وبلند راه را(جناس-مجاز)	۱/۵
ب)عشق چون آید بر هوش دل فرزانه را دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را (اسلوب معادله-جناس)	
ج)دل گرمی و دم سردی ما بود که گاهی مردادمه و گاه دی اش نام نهادند(تشبیه-کنایه)	
۱۶-در عبارت زیر نام آرایه های قسمت های مشخص شده را بنویسید	
فراش باد صبا را گفته **تافرش زمردین** بگسترد و دایه ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در**مهد زمین** بپرورد	۰/۵
۱۷- نویسنده کتاب " تمهیدات (شهاب الدین سهروردی- عین القضات همدانی)می باشد ویک اثر از محمد براهیم باستانی پاریزی نام ببرید از پاریز تا پاریس	۱
۱۸ ـ گزینه صحیح را انتخاب کنید:	
بازآکه در هوایت خاموشی جنونم	۱
الف)فریاد ها برانگیخت از سنگ کوهساران ب)بیرون نمی توان کرد الا به روزگاران	

www-kanoon-ir

۱۹ –مصراع دوم بیت زیر را بنویسید

دست از مس وجود چو مردان ره بشوی

تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی

و قلمرو فکری : (۸ نمره)

الف ـ معنی شعرونثر:(۴نمره)

۲۰ ـ ابیات و اشعار زیر را به نثر ساده و روان برگردانید:

الف ـ گفت می خوردی زان چنین بیخود شدی — گفت ای بیهوده گو حرف کم وبسیارنیست — ۱

صحبت به آن مست گفت شراب خوردی که این گونه از خود بیخود شده ای مست گفت ای بیهوده گو اصلا حرف خوردن کم یا زیاد شراب نیست

ب ـ ای مادر سر سپید بشنو — این پند سیاه بخت فرزند — ۰/۵

ای کوه دماوند بیا از برف این نصیحت را از من شاعر بشنو

ج ـ در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست — ۰/۵

کسی می تواند در راه عشق قدم بگذارد که جانش برایش مهم نباشد

د ـ عصاره ی تاکی به قدرت او شهد فایق گشته — ۱

شیره ی درخت خرما با قدرت خداوند به عسل شیرین تبدیل شده است

ر ـ یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد — ۱

یک روزی تمام مردم دنیا به کشور روم توجه داشتند و از آن می ترسیدند

ج ـ درک مطلب : (۴نمره)

۲۱ ـ با توجه به عبارت زیر سهروردی شرط دست یابی به عالم عشق را چه می داند؟ — ۰/۵

پس اول پایه معرفت است و دوم پایه محبت وسیوم پایه عشق وبهع الم عشق که بالای همه است نتوان رسیدن تا از محبت ومعرفت دو پایه نردبان نسازد

گذشتن از دو مرحله محبت و معرفت

۲۲ ـ در ابیات زیر منظور از قسمتهای مشخص شده چیست؟

الف) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم — هر ملتی که **مردم صاحب قلم** نداشت — ۱

نویسندگان

استعاره های دانا-عاقل

www.kanoon.ir

ب)شو منفجر ای دل زمانه وآن **آتش خود** نهفته میسند

حشتم درون شاعر

۲۳ـ ابتدامشخص کنیدکدام یک از موارد زیر با یکدیگر مفاهیم مشترک دارند سپس مفهوم مشترک را بنویسید

هیچ کس شایسته درک حقایق عشق نیست هر کسی از دریچه فهم خود قضاوت می کند

الف)در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز هر کسی برحسب فکر گمانی دارد

ب)هرکسی از ظن خود شد یار من از درون من نجست اسرار من

پ) سرمن از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست

۲۴ـ مفهوم نوشته شده مقابل کدام گزینه صحیح **می باشد؟** ۰/۵

الف)هر که جز ماهی زآبش سیر شد هرکه بی روزی است روزش دیر شد
(پایان پذیر بودن اشتیاق عاشق)

ب)صد تیغ جفابر وتن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش ونی اش نام نهادند
(رنج وسختی مقدمه موفقیت است)

پ)گر کسی وصف او زمن پرسد بی دل از بی نشان چه گوید باز
(متکی بودن به حمایت پیامبر اکرم "ص")

۲۵-مصراع " گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان " به کدام پدیده اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد ۰/۵

رشوه خواری

۲۶-مضمون کلی سروده ی زیز را بنویسید

من نمازم را وقتی می خوانم که اذانش را باد گفته باشد سر گل دسته سرو من نمازم را پی تکبیره الا

حرام علف می خوانم پی قد قامت موج همه پدیده ها خدا را ستایش می کنند